

DIARI BONDIA

DT., 14/11/2017 - 01:00

Reivindicació de ‘Cañas y barro’

Escrit per:

Redacció / El novel·lista valencià, a bord del Francònia, el vapor amb què va donar la volta al món (Foto: Casa Museu Vicente Blasco Ibáñez).

Fabiola Masegosa evoca la trajectòria de Blasco Ibáñez en el 150è aniversari de seu naixement.

Diu que n’ha llegit tota l’obra. I no una sinó dues vegades. I això té molt de mèrit perquè Vicente Blasco Ibáñez (València, 1867-Menton, 1928) va ser un escriptor extraordinàriament prolífic que va publicar al llarg de la seva trajectòria mig centenar de títols. Val que Fabiola Sofia Masegosa és doctora en filologia i a més, alacantina, així que incorpora una certa predisposició genètica, però consagrar mig any llarg a un autor en exclusiva, encara que sigui Blasco Ibáñez, i a una mitjana (teòrica) de tres dies per títol, és una proesa absolutament marciana.

Masegosa ho va fer, així que no és estrany que fos ella l’encarregada d’impartir ahir a la Llacuna una conferència sobre les novel·les valencianes del nostre home –*Arroz y tartana*, *La barraca*, *Entre naranjos*, *Sónnica la cortesana*, *Cañas y barro* i *Flor de mayo*– i amb motiu del 150è aniversari del seu naixement. Ella pertany a la generació que va arribar a Blasco Ibáñez a través de la televisió, amb aquelles sèries de finals dels 70: “Més aviat fluixetes i no gaire fidels però que van apropar a milions d’espectadors un autor que havia quedat absolutament arraconat”. Cosa que no deixa de ser sorprenent perquè –recorda– Blasco Ibáñez va ser un supervendes, probablement l’autor espanyol més internacional de la seva època fins al punt que dues de les seves novel·les –*Los cuatro jinetes del Apocalipsis* i *Sangre y arena*– van ser adaptades per Hollywood a principis dels anys 20 i el van convertir en una celebritat universal. Només han de pensar que l’actor que va donar vida al torero de *Sangre y arena* va ser ni més ni menys que Rodolfo Valentino. I una altra curiositat: Sharon Stone en persona en va protagonitzar a finals dels 80 un *remake* absolutament prescindible.

Però aquesta és una altra història. Sosté Masegosa que Blasco Ibáñez, i especialment les novel·les valencianes, continuen sent lectures imprescindibles per entendre un món –el dels pescadors, el de l’horta, el de l’Albufera i també el de València capital– que no ens queda tan llunyà com sembla: “Perduren encara institucions seculares com la del tribunal de les aigües o les confraries de pescadors, que aporten el teló de fons de les novel·les, però és que a més, Blasco Ibáñez esquitxa les trames de les dèries que el van acompanyar tota la vida i tota la seva obra: la lluita d’una família d’origens humil per ascendir socialment: una lluita habitualment condemnada al fracàs”. I tot plegat, tocat amb les gotes de republicanisme, d’anticlericalisme i d’anticaciquisme que van marcar la seva també considerable trajectòria política: “Va ser un home d’una immensa popularitat, que va ser diputat en set legislatures, i que fins i tot va donar nom a una mena de moviment polític, el blasquisme, amb molt de ganxo a València”. És clar que aquestes vel·leïtats el van portar a la presó, a l’exili –per això va morir a Menton, en plena dictadura de Primo de Rivera– i a provar una exòtica aventura com a plantador a l’Argentina, on per poc no es va arruïnar però on es diu que va introduir el cultiu de l’arròs. Una vida com aquesta havia de tenir un colofó a l’altura: la circumnavegació en què es va embarcar amb la seva segona esposa poc abans de morir, i que encara va tenir tems de plasmar en els dos volums de *La vuelta al mundo de un novelista*, “probablement el menys conegut i el més interessant de la seva obra”.

Masegosa recomana, en fi, començar per *La barraca*, “la meua preferida”, i continuar per la resta del cicle, inclosa *Sónnica la cortesana*, novel·la històrica ambientada en la conquesta cartaginesa de Sagunt i, ja es veu, una absoluta excentricitat “que de valenciana en el sentit de *Cañas y barro*, per exemple, només té la ubicació”. Res a veure, ja ho veuen, amb *El teatro* a Andorra entre el 1900 i el 1970, la tesi amb què es va doctorar al setembre i que repassa, una a una, les 79 obres estrenades en aquest racó de món nostre entre els dos anys del títol. Amb especial atenció a *En terres d’Andorra*, la primera d’autor andorrà –Jacint Martisella Pobla– que ha localitzat, estrenada el 29 d’abril del 1934 al Casal Andorrà de Barcelona, i els dies 20 i 21 de maig del mateix any al Casino d’Escaldes.